بین الملل

ایران حادثه تیراندازی در مسقط را محکوم کرد

سخنگوی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، حادثه تیراندازی در مراسم عزاداری در عمان را محکوم کرد.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، ناصر کنعانی، سخنگوی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران دیروز در واکنش به حادثه تیراندازی شب دوشنبه در مراسم عزاداری سیدالشهدا علیه السلام در مسقط که به شهادت چهار نفر منجر شد، این اقدام اختلاف برانگیز را محکوم و حمایت جمهوری اسلامی ایران را از دولت و مردم سلطنت عمان در برابر جریان‌های تفرقه‌افکن اعلام کرد.

سخنگوی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی همچنین از خاندان برای شهدای این واقعه طلب رحمت و علو درجات و برای خانواده آنان صبر و اجر مسألت کرد.

استقبال آنکارا از بازگشایی سفارت جمهوری آذربایجان در ایران

وزارت خارجه ترکیه ضمن استقبال از بازگشایی سفارت جمهوری آذربایجان در ایران، عادی‌سازی روابط بین ۲ کشور را برای منطقه «مهم» دانست.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، وزارت امور خارجه ترکیه در بیانیه‌ای اعلام کرد: «ما نسبت به از سرگیری فعالیت سفارت جمهوری آذربایجان در تهران استقبال می‌کنیم و عادی‌سازی روابط بین جمهوری آذربایجان و ایران و بازگرداندن روابط دیپلماتیک به سطح عادی را برای ثبات منطقه و روحیه همکاری مهم می‌دانیم».

سفارت جمهوری آذربایجان در تهران پس از یکونیم سال از تعلیق فعالیت‌های آن، در نتیجه پی‌گیری‌ها و رایزنی‌های دیپلماتیک دولت و دستگاه دیپلماسی و در راستای توافقات انجام شده میان ۲ طرف روز دوشنبه رسما فعالیت خود را در تهران آغاز کرد و فصلی جدید در روابط تهران باکو رقم خورد. در پی حادثه‌ای که در محل سفارت جمهوری آذربایجان در تهران اتفاق افتاد، باکو اعلام کرد فعالیت این نمایندگی خود را به حالت تعلیق در می‌آورد و در همین ارتباط نیز سفیر و کارمندان این سفارتخانه تهران را ترک کردند. حمله به سفارت جمهوری آذربایجان در ایران صبح روز هفتم بهمن ماه سال ۱۴۰۱ توسط یک فرد مسلح با انگیزه‌های شخصی صورت گرفت که در نتیجه این حادثه رئیس سرویس امنیتی سفارت کشته و ۲ نفر مجروح شدند.

نتانیاهو نگران تکرار سناریوی ترامپ علیه خود

نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی اعلام کرد که او و اعضای خانواده و کابینه‌اش مدام تهدید می‌شوند.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی در جریان گفت‌وگویی مطبوعاتی تصریح کرد او و اعضای خانواده و نیز مسؤولان کابینه‌اش طی روزهای اخیر بطور مداوم پیام‌های تهدیدآمیزی دریافت می‌کنند. براساس گزارش روسیا الیوم، وی در ادامه افزود، بیم این دارد که حادثه‌ای مانند تیراندازی به سوی دونالد ترامپ علیه خود او یا یکی از مسؤولان کابینه‌اش رخ دهد. بنیامین نتانیاهو در پاسخ به سؤال شبکه ۱۴ رژیم صهیونیستی درخصوص احتمال رخ دادن حادثه‌ای همانند تیراندازی به دونالد ترامپ گفت: این امر اصلا بعید نیست؛ تحریک به اقدامات خشونت‌آمیز و ترور مقامات، وزرا و اعضای خانواده‌هایشان بطور گسترده وجود دارد. این تهدیدات نه تنها روزانه، بلکه هر ساعت صورت می‌گیرد. نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی همچنین تاکید کرد: «می‌ترسم حادثه‌ای مشابه تیراندازی به ترامپ در اینجا رخ بدهد.»وی در ادامه افزود: «این تهدیدات نه تنها علیه خود من بلکه علیه اعضای خانواده‌ام نیز وجود دارد.» آنها موضوعی را در رسانه‌ها مطرح می‌کنند و سپس حمایی می‌آید و می‌گوید ما اطلاع داریم شما کجا هستید. ما شما را می‌کشیم» ترامپ قرار است در انتخابات پنجم نوامبر (۱۵ آبان) با «جو بایدن» نامزد دموکرات‌ها رقابت کند. با این حال، پس از عملکرد ضعیف بایدن در مناظره اول با ترامپ، شماری از دموکرات‌ها به‌دنبال منصرف‌کردن رئیس‌جمهور آمریکا از رقابت با رقیب خود هستند اما بایدن بر حضور در ادامه رقابت‌ها تاکید دارد. اعلام رسمی نامزدی ترامپ در حالی اتفاق افتاده که او بامداد یکشنبه از یک سوءقصد جان سالم بدر برد و در تیراندازی در جریان یک تجمع انتخاباتی در پنسیلوانیا، از ناحیه گوش زخمی شد. خانواده‌های اسرای صهیونیستی تقریبا هر روز برای آزادی اسرای خود تظاهرات می‌کنند. آنها با سیاست‌های نتانیاهو و کابینه وی در مورد جنگ غزه و نحوه آزادی اسرا مخالف هستند. خانواده‌های اسرای صهیونیست تأکید دارند نتانیاهو عمدا مانع رسیدن به توافق مبادله اسرا می‌شود و اسرای صهیونیست در اسارت در غزه کشته می‌شوند.

تاکید وزیر خارجه اردن و بورل بر پایان جنگ غزه

وزیر خارجه اردن تاکید کرد: که جنگ علیه غزه بیش از آنچه باید، ادامه یافته و این فاجعه انسانی باید متوقف شود.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، ایمن الصفدی، وزیر خارجه اردن دیروز در کنفرانس مطبوعاتی مشترکی با جوزپ بورل، مسؤول سیاست خارجه اتحادیه اروپا و الیور وارهلی، کمیسر امور سیاست گسترش و همسایگی اتحادیه اروپا در حاشیه پانزدهمین نشست مشترک اردن و این اتحادیه در بروکسل اظهار کرد: جنگ علیه غزه، اعتبار قوانین بین‌المللی را در معرض تردیدهای بسیاری قرار داد.وزیر خارجه اردن تاکید کرد: جنگ غزه بسیار بیشتر از آنچه باید، ادامه یافت و ما باید برای متوقف کردن آن تلاش کنیم.

پزشکیان در دیدار جمعی از اعضای کانون‌های کارگری تاکید کرد:

لزوم مشارکت جامعه کارگری در اقتصاد

رئیس جمهور منتخب گفت: قول می‌دهم بستر مشارکت مردم و بخش خصوصی را در عرصه اقتصاد و تولید فراهم کنیم.

به گزارش سرویس سیاسی زمان، مسعود پزشکیان روز تاسوعا همزمان با روز «بهزیستی و تأمین اجتماعی» در دیدار جمعی از اعضای کانون‌های کارگری، با تسلیت فرارسیدن تاسوعا و عاشورای حسینی، تصریح کرد: امیدوارم عشق و ارادتی که در وجود بنده و همه ملت ایران به سرور و سالار شهیدان وجود دارد، باعث عاقبت بخیری ما شده و مانع از آن شود که راه را گم کنیم. همچنین بار دیگر برای رئیس جمهور شهید و همراهانش که از عاشقان و خادمان اباعبدالله (ع) بودند، در این روزها آرزوی علو درجات می‌کنم. رئیس جمهور منتخب با اشاره به اینکه در این جلسه مسائل بسیار متنوعی مطرح شد، افزود: تولید محور اقتصاد کشور است و در این جلسه عطف به طرح مسائل مربوط به تولید، تقریباً به عمده مشکلات کشور اشاره شد، اما یقین بدانید بدون مشارکت، کمک و همراهی خود شما حل این مشکلات ممکن نیست. پزشکیان با بیان اینکه اگر ما نسبت به مشکلات فقرا، یتیمان، افراد گرفتار و کم برخوردار توجه نداشته باشیم و دستگیر آنان نباشیم، نباید و نمی‌توانیم ادعای ایمان کنیم، اظهار داشت: وضعیت امروز ایران شایسته ملت ایران نیست و باید همه تلاش خود را برای بهبود این وضعیت به کار بگیریم. رئیس جمهور منتخب با اشاره به اظهارات مطرح شده در این جلسه درباره حاشیه‌های ایجاد شده در کمیته سه‌جانبه تعامل کارگران، کارفرمایان و دولت، گفت: مشکلات ایجاد شده در مسیر تعامل مطلوب طرفین این کمیته ناشی از مشکلات زیرساختی در کشور است که حل آنها می‌تواند تعاملات این کمیته را نیز سامان بدهد. برای حل این مشکلات نیز باید از همه افراد توانمند و کسانی که می‌توانند به حل مشکلات زیرساختی تولیدی و اقتصادی کشور کمک کنند، یاری بگیریم. پزشکیان وظیفه حاکمیت را ایجاد هماهنگی و بستر مناسب برای مشارکت خود مردم و بخش خصوصی در مسیر حل مشکلات اقتصادی و تولیدی دانست و خاطرنشان کرد: بنده به شما وعده نمی‌دهم که همه مشکلات را حل می‌کنم، چرا که چنین کاری از همه توان و ظرفیت‌های بنده و حتی دولت نیز بزرگ‌تر است، اما به شما قول می‌دهم که بستر و هماهنگی مناسب برای مشارکت شما و بخش خصوصی و تولیدکنندگان را ایجاد و حفظ کنم تا با هم برای رفع مشکلات زیرساختی تولید و اقتصاد کشور تلاش کنیم. رئیس جمهور منتخب با تاکید بر اینکه باید از دعواهای جناحی و نزاع بر سر دهم، اما با او شرط خواهم کرد که اگر نتواند باید پاسخگو باشد. پزشکیان افزود: وظیفه دولت این نیست که وارد عرصه تولید شود، بلکه باید بستر مناسب برای فعالیت‌های صنعتی، تولیدی و تجاری را فراهم کند، اظهار داشت: با تمام وجود تلاش خواهیم کرد جامعه را به سمت و سویی ببریم که شایسته و برازنده مردم و تأمین کننده و حافظ کرامت و حرمت آنان باشد. پزشکیان تصریح کرد: بنده در تمام طول زندگی خود همواره تلاش کردم خودم را وقف مردم کنم و هیچ‌گاه چیزی را صرفا برای خودم نخواستم؛ به عنوان یک پزشک متخصص هیچ‌گاه مطب شخصی نداشتم و هیچ وقت هم به دنبال اخذ مجوز مطب شخصی نرفتم و تخصص پزشکی خود را در اختیار همه مردم قرار دادم. حتی هیچ وقت در مراکز درمانی خصوصی فعالیت نکردم و پس از این نیز همه توان و عمر خود را نه در حرف، که در عمل صرف مردم می‌کنم. رئیس جمهور منتخب همچنین در واکنش به درخواست مطرح شده در این جلسه درباره شهید محسوب شدن کسانی که حین مأموریت و خدمت فوت می‌شوند، گفت که این مسئله را پیگیری خواهد کرد تا یک قاعده و چارچوب یکسان و هماهنگ در این باره وجود داشته باشد.

جامعه کارگری پیشنهاد خود برای گزینه وزارت کار را مطرح کند

همچنین مسعود پزشکیان، رئیس جمهور منتخب روز دوشنبه در نشستی با حضور اعضای جامعه کارگری و اعضای کانون‌های بازنشستگی از جامعه کارگری درخواست کرد تا پیشنهاد خود برای گزینه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی را مطرح کنند و خطاب به آنها گفت: شما پیشنهادات‌تان را بدهید و بر اساس آن شاخص‌ها تلاش خواهیم کرد تا فردی با مشخصاتی که هم از طبقه کارگر باشد و همچنین عالم، آگاه و توانمند باشد را انتخاب نماییم. وی همچنین با تاکید بر اهمیت همگرایی و اتحاد برای برطرف کردن موانع تولید، اظهار کرد: نباید کاری کنیم که ما با هم دعوا کنیم؛ بالاخره الان گرفتاریم و کارگران و بازنشستگان حق و حقوقی دارید که باید داده شود و از این طرف نیز مشکلاتی وجود دارد که باید برطرف گردد.

قدرت عبور کنیم، گفت: بنده این آمادگی را دارم که به هر کس که توان و ظرفیت حل مشکلات را دارد، میدان، امکان و اختیار رسیدگی کند؛ این وظیفه دولت است و این نگاه برآمده از اعتقادات ما در ضرورت تلاش برای ایجاد عدالت و توجه به وضعیت فقرا و افراد کمتر برخوردار است. رئیس جمهور منتخب با تاکید بر اینکه رسیدن به این اهداف زمان‌بر و نیازمند کمک گرفتن از همه کارشناسان، دانشگاهیان، صاحب‌نظران و متخصصان داخل و خارج از کشور است، اظهار داشت: با تمام وجود تلاش خواهیم کرد جامعه را به سمت و سویی ببریم که شایسته و برازنده مردم و تأمین کننده و حافظ کرامت و حرمت آنان باشد. پزشکیان تصریح کرد: بنده در تمام طول زندگی خود همواره تلاش کردم خودم را وقف مردم کنم و هیچ‌گاه چیزی را صرفا برای خودم نخواستم؛ به عنوان یک پزشک متخصص هیچ‌گاه مطب شخصی نداشتم و هیچ وقت هم به دنبال اخذ مجوز مطب شخصی نرفتم و تخصص پزشکی خود را در اختیار همه مردم قرار دادم. حتی هیچ وقت در مراکز درمانی خصوصی فعالیت نکردم و پس از این نیز همه توان و عمر خود را نه در حرف، که در عمل صرف مردم می‌کنم. رئیس جمهور منتخب همچنین در واکنش به درخواست مطرح شده در این جلسه درباره شهید محسوب شدن کسانی که حین مأموریت و خدمت فوت می‌شوند، گفت که این مسئله را پیگیری خواهد کرد تا یک قاعده و چارچوب یکسان و هماهنگ در این باره وجود داشته باشد.

آمریکا مانع جدی پایان دادن به جنایات صهیونیست‌ها در غزه است

سرپرست وزارت امور خارجه که در نیویورک سازمان ملل برای دفاع از حق، مواضع و کیان ملت فلسطین و همچنین برای تبیین جنایت‌های رژیم صهیونیستی استفاده کند.

آمریکا مانع جدی پایان دادن به جنایات صهیونیست‌ها

علی باقری یادآور شد: در کنار این، از سازوکارهایی که در عرصه بین‌المللی از جمله شورای امنیت وجود دارد چه در قالب نشستی که روز چهارشنبه خواهد بود و چه در قالب سازوکارهای چندجانبه و ملاقات‌های دوجانبه‌ای که با مسؤولان و مقامات شرکت کننده در این نشست خواهیم داشت، این موضوع را به صورت جدی مورد پیگیری قرار خواهیم داد تا بتوانیم شرایطی را به وجود بیاوریم که رژیم صهیونیستی و حامیانش به ویژه دولت آمریکا مجبور شوند به جنایت و نسل کشی در غزه پایان دهند و مردم غزه و مردم مظلوم فلسطین بتوانند شرایط عادی را دنبال کنند. سرپرست دستگاه دیپلماسی همچنین با ذکر این نکته که موضوع چندجانبه‌گرایی واقعیتی است که سال‌هاست در صحنه بین‌المللی بیان شده، اظهار داشت: اینکه یکجانبه گرایی آمریکا نه تنها نمی‌تواند صلح، ثبات و امنیت را در دنیا به دنبال داشته باشد، بلکه رویکرد زیاده‌خواهانه و برتری جویانه آمریکا در عرصه بین‌المللی باعث شده که در موضوعات مهم بین‌المللی بن بست ایجاد شود. نمونه بارز آن همین جنایتی است که صهیونیست‌ها در غزه انجام می‌دهند و آمریکایی‌ها به مانعی جدی برای پایان دادن به جنایت صهیونیست‌ها تبدیل شده‌اند. این دیپلمات ارشد ایرانی با ذکر این نکته که چندجانبه گرایی به عنوان جایگزین واقعی و گزینه‌ای که می‌تواند برای مسائل، مشکلات و معضلات بین‌المللی راه‌حل ارائه دهد، مطرح است، افزود: جمهوری اسلامی ایران با توجه به عضویت در سازوکارهای چندجانبه‌گرایی از جمله بریکس و شانگهای در طول چند سال گذشته نشان داده که می‌تواند در این عرصه نقش آفرینی کند.

رایزنی با مقامات حاضر در نشست شورای امنیت

باقری گفت: ما از ظرفیت شورای امنیت برای برجسته کردن نقش و جایگاه چندجانبه‌گرایی به منظور حل و فصل مسائل و معضلات بین‌المللی استفاده خواهیم کرد. سرپرست وزارت امور خارجه عنوان کرد: در کنار این دو نشست، هم با همتایان از کشورهای دیگری که در این نشست حضور خواهند داشت، دیدار خواهیم داشت و هم از ظرفیت‌های دیگری که در حاشیه این نشست و حضورمان در نیویورک خواهد بود، چه در عرصه سیاسی و چه در عرصه دیپلماسی عمومی برای تبیین مواضع رویکردها و سیاست‌های جمهوری اسلامی ایران در عرصه‌های مهم بین‌المللی استفاده خواهیم کرد.

سرپرست وزارت امور خارجه که در نیویورک گذشته، شهید امیرعبداللهیان هم در نشست مجمع عمومی و هم در نشست شورای امنیت شرکت و نقش آفرینی فعالی را به منظور تبیین واقعیت‌هایی که در صحنه فلسطین و غزه می‌گذرد، داشتند. این دیپلمات ارشد ایرانی ادامه داد: در این مقطع هم جمهوری اسلامی ایران قصد دارد از ظرفیت شورای امنیت سازمان ملل برای دفاع از حق، مواضع

استفاده از ظرفیت شورای امنیت برای دفاع از ملت فلسطین

سرپرست وزارت خارجه گفت: در چند ماه

بایدن: ترامپ تهدیدی برای دموکراسی است

«جو بایدن» در تازه‌ترین مصاحبه‌اش گفته که قصد دارد طبق تاریخ تعیین‌شده در ماه سپتامبر دومین مناظره را با رقیبش «دونالد ترامپ» برگزار کند و در عین حال تاکید کرده که این رئیس‌جمهور سابق آمریکا همچنان نهادهای دموکراتیک را «تهدید» می‌کند.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، جدیدترین مصاحبه «جو بایدن» رئیس‌جمهور آمریکا با تلویزیون ان‌بی‌سی پس از آن انجام شده است که «دونالد ترامپ» بعد از جریان ترور نافرجام، دوشنبه شب رسما به عنوان نامزد حزب جمهوری‌خواه از سوی کنوانسیون ملی این حزب برگزیده شد و «جیمز دیوید ونس» سناتور ایالت اوهایو را به عنوان گزینه‌ای برای معاونت خود برگزید. جو بایدن در گفت‌وگو با خبرنگار ان‌بی‌سی به مسئله جنجال برانگیزی پرداخت که پیشتر خواستار «هدف‌گیری» ترامپ شده بود و در این خصوص گفت: «این اشتباه بود که گفتم نامزد حزب جمهوری‌خواه را هدف می‌گیرم اما استدلالم این است که لفاظی‌های او خشونت‌آمیزتر است برای مثال وقتی که گفت اگر پیروز نشوم حمام خون به راه خواهد افتاد و یا زمانی که گفت اگر پیروز شوم همه آنهایی که در جریان شورش به کنگره متهم شدند را آزاد خواهم کرد. او همچنان تهدیدی برای نهادهای دموکراتیک به‌شمار می‌رود.»رئیس‌جمهور کنونی آمریکا در ادامه با اشاره به رقابت‌های انتخاباتی ۲۰۲۴ تاکید کرد: «من مناظره‌ای دیگری با او طبق تاریخ توافق شده در ماه سپتامبر خواهم داشت. البته عملکردی در همان سطحی که داشتم از خود ارائه نخواهم داد.» پس از برگزاری اولین مناظره انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۴ میان «جو بایدن» نامزد حزب دموکرات و «دونالد ترامپ» نامزد حزب جمهوری‌خواه در تاریخ ۲۷ ژوئن، عملکرد ضعیف رئیس‌جمهور بایدن، لکنت زبانی و عدم تسلط او موجب شده تا دموکرات‌ها در تهیه عظیمی فرو بروند و نگران شکست در انتخابات و طبیعتا پیروزی ترامپ شوند. همچنین طی هفته‌های اخیر فشار فزاینده‌ای از سوی دموکرات‌ها، حامیان مالی کارزارش و رسانه‌های نزدیک به این حزب وجود داشته و خواستار کناره‌گیری او از رقابت‌های انتخاباتی شده‌اند. بایدن همچنین در پاسخ به سوالی مبنی بر ارزیابی معاون احتمالی دونالد ترامپ گفت: «او در مسائلی شبیه به ترامپ است و من هیچ تفاوتی نمی‌بینم» او درباره گفت‌وگویی که با دونالد ترامپ پس از ترور نافرجام داشت، بیان کرد: «خیلی صمیمی به او گفتم که چقدر نگران هستم و می‌خواهم از اوضاعش مطمئن بشوم. صدایش خوب بود و گفت که حالش خوب است و همچنین از من تشکر کرد که با او تماس گرفتم. من به او گفتم که من و جیل برایش دعا می‌کنیم و امیدوارم تمام خانواده‌اش این موضوع را با موفقیت پشت سر گذاشته باشند.» روز یکشنبه در پی سوءقصد ناکام به جان «دونالد ترامپ» در جریان یک کارزار انتخاباتی در پنسیلوانیا، مقام‌های آمریکایی و بسیاری از سران کشورها این حادثه را محکوم کردند و همچنین تحقیقاتی از سوی اف‌بی‌آی و سرویس مخفی آمریکا آغاز شده است. جو بایدن درباره اولین واکنش خود به ترور نافرجام رقیبش چنین گفت: «اولین واکنش من این بود که خدای من، خشونت بسیار زیاد است. منظورم این است که اصلا حایی برای خشونت در سیاست آمریکا نیست و البته ما به نقطه‌ای رسیده‌ایم که نه تنها این مسئله در ارزیابی (ترور)، بلکه صحبت از آن نیز خیلی عادی شده است.» رئیس‌جمهور آمریکا در جواب سوالی مبنی بر اینکه آیا این حادثه به یک شکست بزرگ امنیتی بدل شده است، گفت: «من با سرویس مخفی ایالات متحده احساس امنیت می‌کنم. من ۲ بار با تمام جوامع اطلاعاتی در اتاق وضعیت دیدار کردم و تحقیقات کاملا مستقل را خواستار شدم.» جو بایدن درخصوص لغو پرونده جنایی علیه ترامپ درباره نگهداری اسناد محرمانه گفت: «من تعجب نمی‌کنم. این از تصمیمات صهیونیتی است که دادگاه در مورد آنها حکم داده است.» قاضی دادگاهی در شهر فلوریدا آمریکا رول دوشنبه پرونده کیفری نگهداری اسناد طبقه‌بندی شده توسط دونالد ترامپ را غیرقابل طرح دانست و بدین ترتیب این پرونده علیه ترامپ درباره نگهداری اسناد محرمانه لغو گردید. بایدن در قسمت دیگری از این مصاحبه پیرامون اینکه آیا اتفاقات اخیر موجب کناره‌گیری او از رقابت‌های انتخاباتی می‌شود، با کلمه «خیر» پاسخ داد و تصریح کرد: «در دومین مناظره انتخاباتی شرکت می‌کنم»

یادداشت

فضای سایبری و تاسیسات هسته‌ای

سجاد عابدی

جنگ سایبری با بکارگیری سربازانی نامرئی از جنس ویروس های اختلالی، جاسوس، سارق و تخریب گر، سورهای اطلاعاتی طرف مقابل را مورد حمله قرار می دهد. یکی از اهداف تهاجم سایبری امریکا طی سالیان اخیر جمهوری اسلامی ایران بوده است.

تهاجم سایبری برای جمهوری اسلامی ایران در برنامه هسته ای به گونه ای مشهود از سوی امریکا، اروپا و رژیم صهیونیستی اتفاق افتاده است. فضای سایبری مفهومی نوپدید در قاموس واژگان راهبردی است، چنان که اتکا و اعتنای بازیگران به آن حفظ امنیت این فضا را ضروری ساخته است. پایش ها و خوانش های امنیت ملی و بین المللی همواره تهدیدات سایبری را در سرلیست خود قرار می دهند؛ گزارش سالیانه مجمع جهانی اقتصاد، تهدیدات و حملات سایبری را یکی از ۵ تهدید بزرگ جهانی در سال ۲۰۱۲ دانسته است. سند امنیت ملی ایالات متحده امریکا در همین سال، حملات سایبری را با درجه آسیب «بسیار بالا» طبقه بندی کرده است؛ چنانکه وزیر دفاع امریکا حملات سایبری به ایالات متحده را خطرناک تر از حمله پرل هابرل می داند. این موارد تنها نمونه هایی از درجه اهمیت فضای سایبری است. از این رو ناگفته پیداست که فضای سایبری ظرفیت بالایی در پیشبرد و تهدید منفعت و امنیت ملی کشورها در عصر فناوری های نوین اطلاعاتی و ارتباطی دارد. این عرصه سالیان چندی است که جذابیت بسیاری برای بازیگران دخیل در تحولات جهانی یافته است. شمشیر داموکلس فضای سایبری بیش از همه مورد توجه و تکیه امریکا قرار دارد؛ چنانکه این کشور از اولین کشورهایی محسوب می شود که از فضای سایبری برای تهدید و تهاجم علیه دیگر کشورها استفاده کرده است؛ به گونه ای که در ادبیات سیاسی و امنیتی امریکا نقل است که در فضای سایبری، آنارژونی ها اول می کشند، بعد می گویند حق با ما بود. با وجودی که کشورهایی نظیر روسیه و چین و برخی از کشورهای حوزه یورو نیز دارای سوابق مشابه ای هستند، اما امریکا به شکل افسار گسیخته ای طی یک دهه اخیر حملات سایبری بسیاری را به دیگر کشورها انجام داده است. اغلب این حملات بدلیل ماهیت حملات سایبری نظیر پنهانی بودن، عدم پذیرش عواقب و عدم برآورد حجم و میزان خسارت برخلاف حملات فیزیکی و نظامی معمولا اعلام نمی شوند، و در میان ملاحظات امنیتی مدفون می شود. با این حال فضای سایبری با بازیابی ناهنجاری ها و قابلیت تجزیه و تحلیل رفتارهای کنشگرانه، فضای مورد بحث در مفهوم جنگ اطلاعاتی و اصولا جنگ نرم بشمار می رود. این مفهوم به کاربرد اطلاعات و سیستم های اطلاعاتی به عنوان یک سلاح در درگیری های اطلاعاتی محسوب می شود. در این مختصات، جنگ سایبری ترکیبی از انواع جنگ های اطلاعاتی است. این نبرد نوپدید می تواند بین دولتها یا بین بازیگران دولتی و غیردولتی اتفاق بیفتد، و هدف هر چیزی از قبیل نظامی، صنعتی و یا غیرنظامی است. جنگ سایبری با بکارگیری سربازانی نامرئی از جنس ویروس های اختلالی، جاسوس، سارق و تخریب گر، سورهای اطلاعاتی طرف مقابل را مورد حمله قرار می دهد. یکی از اهداف تهاجم سایبری امریکا طی سالیان اخیر جمهوری اسلامی ایران بوده است. تهاجم سایبری (که با لحاظ داشتن دیگر ابعاد آن همچون جنگ اطلاعاتی و امنیتی می توان از آن با نام «جنگ پنهان» یا «تروریسم سایبری» به دلیل عدم رعایت معاهدات و کنوانسیون های حقوق ژنو یاد کرد) برای جمهوری اسلامی ایران در برنامه هسته ای به گونه ای مشهود از سوی امریکا، اروپا و رژیم صهیونیستی اتفاق افتاده است. در خلال جنگ سرد، وزارت دفاع آمریکا برای کار بر روی مواد خام رادیواکتیو جهت تولید بمب اتمی صدها ساختمان مخفی ساخت. این تاسیسات سازه‌هایی بودند که به سرعت، به شکلی آلوده، و بنا به مقتضیات دوران جنگ سرهم‌بندی شدند. در آن زمان هیچکس نپرسید چگونه باید این سازه‌ها را پیاده‌سازی کنیم و البته، هیچ‌کس به این نیندیشید که چگونه باید آنها را پاکسازی کنیم. اسناد مربوط به این ساخت‌وسازها اندک، و محدودیت‌های مرتبط با هزینه ناچیز بودند. حتی در موارد نادری که نقشه‌های اولیه همچنان موجود است، اکثر این ساختمان‌ها مدام در معرض تغییر شکل بوده‌اند. بسیاری از این تاسیسات به دلیل حریق، ریزش، و بهره‌برداری‌های معمول به شدت آلوده هستند. برخی از اتاقها چنان آلوده‌اند که هیچ‌کس، هرگز قدم به درون آنها نگذاشته، و تمامی عملیات‌ها از طریق تله‌دربات‌ها انجام گرفته است. از زمان ساخت این تاسیسات در دهه‌های ۴۰ و ۵۰ میلادی، ساختمان‌ها به طریق مناسب از میان نرفته‌اند، و در عین حال، رسانه‌های آمریکا که فرصت زیادی برای پرداختن به پیش‌پاافتاده‌ترین مسائل دارند، در این مورد تقریبا ساکت مانده‌اند. وزارت انرژی ایالات متحده همچنان مسئولیت نظارت بر این تاسیسات مسموم را بر عهده دارد. برای سال‌های بسیار در آینده قابل پیش‌بینی، متخصصان ناگزیرند به این تاسیسات رسیدگی کنند، به این معنی که آنها را پاکسازی و پیاده‌سازی کنند. پاکسازی این تاسیسات به حدود ۳۰۰ میلیارد دلار هزینه، و ۵۰-۷۵ سال زمان نیاز دارد. گاه این سازه‌ها را می‌توان برای بهره‌برداری‌های دیگری اصلاح کرد، اما نخست باید سم‌زدایی شوند، یا برای همیشه نابود شوند. پسماندهای هسته‌ای که در این تاسیسات تولید شده برای قرن‌ها پس از پاکسازی خود سازه‌ها خطرساز باقی خواهد ماند. پیاده‌سازی این تاسیسات هم به‌نوبه خودش کار ساده‌ای نیست، به ویژه از آن جهت که اطلاعات بسیار اندکی درباب ساختار و محتوای آنها وجود دارد. واقعیت مجازی به شکلی فزاینده، نقشی پراهمیت در پاکسازی این تاسیسات مسموم ایفا میکند. واقعیت مجازی به برنامه‌ریزی برای عملیات‌ها یاری می‌رساند و نیز کارگران را در جهت پاکسازی تاسیسات آلوده با خطر کمتر آموزش می‌دهد. یک برنامه گشت مجازی می‌تواند در شرایط خطرآفرین چنین سازه‌هایی، خطاهای انسانی را کاهش دهد و کارایی کارگران را بهینه‌سازی کند. کارایی اهمیت حیاتی دارد، زیرا قرار گرفتن در معرض برخی «فضاهای داغ» می‌تواند کارگر را در معرض میزان یک ساله تابش هسته‌ای قرار دهد (سنجش بر مبنای «رم فردی»). بنابراین درون سازه‌های آلوده، برنامه‌ریزی دقیق برای هر ثانیه به معنای نجات جان یک انسان است. اگر یکی از این تاسیسات بدون هر گونه برق و نوری تعطیل شده باشد، به‌راحتی ممکن است کارگران درون چاله‌های ایجادشده در سطح بیفتند، یا از رابیله‌های فرسوده سقوط کنند. با تجربه حضور در ساختمان از طریق یک محیط مجازی، کارگران می‌توانند از پیش با خطرها آشنا شوند. کارگر ممکن است به شکلی ناخودآگاه راهنماهای فیزیکی یا جهت‌یابی‌های مکانی را فراگیرد و بنابراین، کار در ساختمان‌ها برایش به‌سادگی میسر شود. به علاوه، واقعیت مجازی می‌تواند نقشه‌های اصلاح‌شده‌ای فراهم کند که دارای داده‌های مرتبط هستند، داده‌هایی از قبیل سطح رادیواکتیویته در یک محل. الگوهای ساختمان مجازی را می‌توان در ظرف چند ثانیه به‌روزرسانی کرد و نقشه دقیق هر دگرگونی در سازه، با کمترین تلاش قابل پیگیری است. عملیات‌ها را می‌توان به شیوه‌ای برنامه‌ریزی کرد که سازه‌ها با بهره‌وری مالی بهینه و کمترین خطر برای سلامت کارگران تخریب شوند. همچنین الگوهای برنامه گشت مجازی می‌توانند تجربه تیم کارگران را به هنگام پیاده‌سازی تاسیسات مسموم ضبط کنند.

Alborz.payam@gmail.com